

Jezusov ščinkovec.

(Ludvík Manoha.)

Ludvíkov oče je imel v najemu precejšnjo posestvo. Hiša je bila sezidana iz sivih kamnov in je stala na samem, obdana okrog in okrog od obširnih gozdov. V tej hiši se je rodil Ludvík 12. novembra 1904 in bi bil letos star trideset let, če bi še živel. Bil je zelo živahen, cmeravosti ni poznal. Kakor hitro je shodil, je že letal po smrekovem gozdu in po travniku, kjer so cvetele kresnice, zvončki, marjetice, nageljčki v vsej svoji lepoti. Vendar je moral imeti tudi že majhno skrb: pasel je dve kravi in nekaj ovac.

Pa niso na travniku rasle samo cvetice in odpirale svoje kelihe-koške dobremu Bogu, spreletavali so se tudi božji pevci: grlice, škrjančki, ščinkovci, kosi, drozgi, lastavice in, kdo more vse naštet; vsako jutro so zapeli ti pevci Bogu jutranjo pesem in vsak večer je zadonela večerna pesem. Ludvík se je od njih učil peti; najprej kar tako kakor ptički — brez besed, sčasoma je znal pa tudi besede prilagati.

Kdo je bil pa še z Ludvíkom? Mamica, seveda in njen oče — Ludvíkov ded in pa Ludvíkova sestra Metka. Ded je bil bolehen in že osem let slep. Kar naprej in naprej je molil rožni venec ali pa kar na pamet psalme prepval, kakor duhovniki v cerkvi. Ludvík se je prav rad učil molitvic pa tega, kar moramo za resnico imeti. Ko je bil šest let star, je srečal dečka, ki še ni bil krščen. Ves prestrašen pravi mami: »Kako je nesrečen! Samega hudobca nosi v srcu!«

Najrajši je Ludvik prepeval božične pesmi. V božičnem času so v cerkvi peli vsak dan pesem »Pridi molit, o kristjan«, ki jo je Ludvik znal kmalu na pamet in jo je prepeval venomer. Metka mu je morala pomagati. Vendar večkrat ni bila pri volji. »Kdo se bo drl in drl? Kar dolgčas je že. Mir daj!« se je Metka puntala. Ludvik pa le ni odnehal: »Če ne maraš peti z menoj, bom pa hud in te ne maram.« In Metka je takoj krepko poprijela, ker je imela Ludvika rada, kakor tudi vaščani, ki so mu rekli »ščinkovček«. Toliko časa je moledoval po hiši, da so nazadnje vsako nedeljo in vsak praznik peli litanije Matere božje. Ko je znal Ludvik pisati, je pridno zapisoval v zvezek vse pesmi, ki jih je znal, da jih bo imel za takrat, ko bo velik.

Ludvik je hotel namreč postati duhovnik in hotel pokazati svojo pesmaričico vsem pevcem na koru, da bodo tako radi in z veseljem peli kakor on. »Maševati« je znal kmalu, le mašne priprave ni dobil tako hitro. Kelih mu je bil lepo brušen kozarec, ki ga je pokril z lepenko in s pisano rutico, hostija je bila iz papirja. Ali kje dobiti mašno knjigo? Pri dedu je dobil staro, staro, debelo, vezano knjigo, ki mu je bila za mašno knjigo. Kadar je Ludvik maševal, je morala stati Metka na desni strani; takrat je bila za »kor«, ko je pa pridigoval, je bila za »farane«, pa ne prav rada. Ko jo je pridigarček ošteval zaradi napak, ki jih je že od deda slišala, se je Metka branila in pridiga se je končala brez »amen«. Tudi procesijo sta imela na vrtu, prepevala pesmi in trosila cvetje Bogu. Ludvik je bil pri tem tako resen kakor župnik pri službi božji.

Zelo nerad je šel Ludvik v gostilno kaj iskat; slišal je namreč, kako včasih notri kolnejo. Kadar je slišal kletev, je mislil v srcu: »Moj Bog, ljubim te z vsem srcem.« Šla sta s prijateljem, jesen je bila in vroče. Grozdje je bilo zrelo, onadva pa žejna. Odrezala sta si vsak svoj grozd. Ko pride Ludvik domov, pravi mami: »Grozdje sem ukral, koliko je vredno? Hočem takoj popraviti.« Vzame iz šparovčka nekaj drobiža in ga spusti v muto za reveže. Ker je bil bistre glave, je bil v šoli kmalu prvi. Ko so dobili

spričevala, je planil v sobo in kričal: »Prvi, prvi!« Pa kar v sredi prestane ter pravi: »Da, prvi sem! Pa kaj bi se bahal! Če znam malo več ko drugi, imam to od Boga.«

V cerkvi je bil Ludvik kakor angel. Že po poti je večkrat dejal tovarišem: »Cerkev je hiša božja. Če bi šli h kralju, he, kako bi se lepo obnašali. Nikar ne skakajte kakor kozlički!« Kmalu je postal ministrant. Pri povzdigovanju je nepremično gledal sv. hostijo in se ni nič priklonil. Mama ga vzame v roke zavoljo tega. Pa ji pravi: »Mama, tako rad gledam sveto hostijo. Veš, večkrat jo vidim, da je okrog in okrog nje vse svetlo. Misliš, da je Bog hud, če se malo manj priklonim, da vidim bolj sveto hostijo?«

Zelo, zelo je želel prejeti Jezusa v sv. obhajilu. Že je bil na tem, da zavžije to veliko srečo, kar ga zgrabi huda bolezen — vnetje možganov. Takrat se je pokazalo, kako ima Marijo rad. Vsa zdravila je odklanjal: »To ni vse nič. Dajte mi lurško vodo, pa mi bo boljše!« In res mu je bilo po vodi boljše. Sv. obhajilo je pa mogel prejeti šele čez leto. Od tedaj naprej se je vse njegovo življenje vrtelo samo okrog Jezusa. Prejemal ga je vsako nedeljo, vsak praznik in vsak prvi petek v mesecu. Čim večkrat je šel k angelski mizi, tem bolj je imel Jezusa rad.

Kar nenadoma ga priklene bolezen na posteljo. Več ni pel na koru, ni mogel streči pri sv. maši. Ludviku je bilo hudo, pa vdal se je: »Samo to delam, kar Bog hoče. Saj sem v njegovih rokah.« Na postelji je večkrat premišljeval svoje grehe, pa je bil trdno prepričan, da mu jih je Bog odpustil, ali jih pa še bo. »Mama, nikdar nisem smrtnega greha storil. Ubogal te pa res nisem zmerom, pa Metko sem dražil, tovariše sem brcal in pestil. Veš, pa sem se že spovedal in kesal. Zdaj delam pokoro, ko toliko trpim.« Včasih ni mogel moliti zavoljo bolečin. Takrat se je tolažil: »Nič več ne morem moliti, mama. Darujem pa vse svoje bolečine Bogu, da mi grehe odpusti.«

Ko je bil zadnjikrat obhajan, je bil kakor angel. Obraz, izsušen in bled, je bil kakor spremenjen, oči so žarele in na ustih smehljal. Dolgo sta se z Jezusom

pogovarjala, kar zakliče mami: »Mama, ko sem prejel Jezusa, sem videl lepega, belega golobčka. Da bi ga bila vsaj tudi ti videla! Tako je bil lep!«

Ko je Ludvik trpel v bolečinah, mama ni šla od postelje. Popravljala mu je odejo, blazine in prekladala ga je, ker se sam ni mogel več ganiti. »Kako si dobra, mamica! Tako sem ti hvaležen!« 4. februar 1914 je bil njegov zadnji dan, pa tudi najhujši. Župnik ga je obiskal: »Ludvik, ko boš v nebesih, boš molil za svojega starega župnika, je-li?«

»Bom, prav gotovo bom!«

»Pa boš tudi prosil Boga, da blagoslovi vso faro?«

»Bom, bom, ne bom pozabil!«

Smrt se je bližala. Prižgali so svečo, Ludviku dajo križ v roke. Tako prisrčno je poljubil vseh pet ran in rožni venec. »Ludvik, daj nam znamenje, če si v nebesih.«

»Mama, bom, če bo Bog dovolil.«

Proti večeru zaprosi lurške vode, pa je ni mogel zavžiti. »Mama, ne morem več. — K Bogu grem.« Mama ga objame in solze se ji udero. »Mama, tako sem truden — pa bom pri Bogu spal.«

Vsa družina je bila zbrana okrog postelje. Ludvik jih gleda, mamico dolgo, dolgo časa, pa zaobrne oči na kip nebeške mamice, se ji nasmehne, kratek vzdih in njegova duša je bila v nebesih. Star je bil devet let in tri mesece. Sedaj prepeva ob nebeškem prestolu — Jezusov ščinkovec.

Janez Pucelj:

Zgodba o pastirju Nacetu.

Kadar so me mati — zdaj že v grobu spe — učili Kpridnosti in marljivosti in me odvajali od lenobe, tedaj so mi kaj radi pravili zgodbo o pastirju Nacetu. Je pa ta lepa zgodba takale:

Živel je pastir Nace. Pasel je pri Ribovcu. Poleg lepih lastnosti pa je imel tudi to, da je bil len pri delu in priden pri jelu. Kakšne križe in težave so imeli mati Ribovka slednje jutro, preden so ga postavili na noge! Takele reči so se dogajale: